

Illés példája

Lekció: Jak 5, 13-20 / Textus: 1Kir 17,1-7; 18,1.41-45a

2016. január 17.

A múlt vasárnapi és a mai istentiszteletünkön az imádság témája áll előttünk Jakab levele alapján. Az apostol ebben a levélben biztatja a gyülekezetet, hogy imádkozzanak, mert imádkozni jó, imádkozni fontos, az imádság működik, ereje és hatása van. Élethelyzeteket hoz ennek illusztrálására, és kiemeli, hogy az imádság közösségi ügy, és nem csak arra való, hogy ki-kik otthoni magányában gyakorolja. Egymást tartjuk, hordozzuk az imádságban.

Ennek a résznek a végén egy bibliai személy, Illés példáját említi, mondván: „Illés ugyanolyan ember volt, mint mi, imádkozott, és nem volt eső, majd újra imádkozott, és eső lett.” Illésnek ez az imádságban aratott „sikere” arra buzdíthatna bennünket, hogy akkor mi is bátran kérjünk efféle dolgokat Istentől, hiszen ha a világtörténelem során ez valakinek sikerült, akkor nekünk is sikerülhet. De ha egy kicsit jobban szemügyre vesszük ezt az embert, két dolgot biztosan megállapíthatunk róla. Az egyik, hogy Illés történetében sehol nem szerepel az leírva, hogy imádkozott volna. Feltételezhetjük persze, hogy ez történt, de érdekes módon nincs konkrét leírás erről. Nem szerepel a Szentírásban, hogy „Illés imádkozott, és a felhők elmentek Délre” – hanem arról hallunk, hogy Isten szavát közvetítve történik mindez. A másik, hogy a kép, amit az Ige Illésről elénk tár, egyáltalán nem úgy mutatja be őt, mint aki tényleg mindenben hozzánk hasonló ember. Sokkal többnek, hatalmasabbnak, fontosabbnak, különlegesebbnek tűnik, mint egy átlagember.

Arra hívlak titeket, hogy ennek ellenére próbáljunk meg közelebb kerülni ennek az Igének az igazságához, és megvizsgálni, megérteni Illés személyét, szolgálatát. Merjük egészen komolyan feltenni magunknak ezt a kérdést: „Illés csakugyan olyan ember volt, mint mi?” Nézzük meg, mire hív ezen keresztül bennünket Isten!

Illés az északi országrész prófétája, abból az időből, amikor Izrael kettészakadtságban élt. Az északi országrészben egy Akháb nevű, Istentől elszakadt király uralkodott. Felesége, Jezabel, föníciai származású asszony, aki behozta a maga népe bálványisteneit Izraelbe, ezáltal az élő Isten tisztelete meglehetősen háttérbe szorult. Üldözték az ő prófétáit, és a király döntése mentén az egész nép bálványokat imádozott. Istentől elfordult, nagyon sötét időszak ez Izrael életében. Ebben az időszakban biztatja és hívja el Isten Illést, a prófétát, aki elmondja Akháb királynak, mit üzen az Úr, mit fog Ő cselekedni, és mit kellene a királynak és a népnek tennie. Vészterhes, politikailag rendkívül feszült időszak ez Izraelben.

Ki ez az Illés? Ha elolvassuk mindazt, amit a Királyok első könyve 17-18-19. fejezeteiben ír róla a Szentírás, azt láthatjuk, hogy egy igazán megosztó alak. Vagy gyűlölik, vagy odavannak érte az emberek. Általában inkább gyűlölik. Tisbei Illés, a neve előtagja, nem egy helységnévből származik, hanem abból a héber szóból, amelynek jelentése: „jövevény”. Tehát Illés, bár izraelita, nem a saját törzse számára kijelölt területen él. Valószínűleg nem is ott, ahol született, hanem Isten hívta el őt egyfajta mobilitásra. Úgy kell jelen lennie, oda kell mennie, ahova csak Isten hívja őt. Ennek mentén egy kicsit hontalan. Azon bibliai alakok közé tartozik, akiről igen keveset tudunk. Az arca nincs előttünk az elhíás-történetét nem ismerjük. Mintha a személyénél sokkal fontosabb lenne a küldetése. Néha olyan, mintha a földből nőne ki: hirtelen ott terem Akhábnál, utána pedig hiába keresteti őt a király, eltűnik, sehol nem találják. Mintha egy kicsit ember feletti ember lenne. Első olvasatra úgy is tűnhet, mint a mesebeli varázslók: azt mondja, hogy ne legyen eső, és nem lesz eső. És egy nap majd azt

mondja, hogy legyen eső, és lett eső. Ráadásul, ha varázsló, akkor gonosz varázsló, mert a szárazság senkinek nem jó, sem embernek, sem jószágnak, sem növénynek. Három évig aszály van. (Az ószövetség olvasatában ez nem feltétlenül három teljes évet jelent, „a harmadik évben” szűnik meg a szárazság – minden esetre hosszú időszakról van szó.) Mennyi pusztulást, mennyi szenvedést hozhatott ez az időszak! S itt az elején még nem nagyon értjük, miért történik mindez.

Illésre ráközelítve fontos látnunk, hogy nagyon-nagyon magányos ember. Olyan küldötte, prófétája Istennek, akinek nem voltak társai. Volt ugyan egy szolgája, akit a történet szerint kiküldött a tengerhez a felhőket kémlelni – de lelki társa, szolgatársa nem volt. Illés egy igazi magányos harcos. Sőt egy igazi pusztai remete. Kemény helyzetet vészel át egyedül, hosszú hónapokig teljesen egyedül él, kint a pusztában. Nem véletlen, hogy az Újszövetség Keresztelő Jánost Illés alakjával köti össze – mindkét próféta magányosan élt a pusztában, Jánoshoz is oda mentek ki az emberek, úgy közvetítette számukra Isten igazságát. Mindkét ember egy külön világ, egy külön sziget volt.

Azt is láthatjuk a történetből, hogy Illés, ez a különleges, magányos próféta hatalmas magasságokat és hatalmas mélységeket járt be. Volt nagyon népszerű az emberek között; volt, amikor nagyon erőteljesen cselekedett Isten általa; és volt, amikor ő maga személyes válságba került. Volt olyan pont az életében, amikor elcsüggedve, kiégve, saját küldetésében csalódva meghalni kívánt, és azt kérte Istentől: „vedd el az életemet!” Elrejtőzött, mert nem akart embert látni maga körül. Olyan magasságok és mélységek ezek, amelyek talán nem részei az átlagember hétköznapi, rutinos életének. Mégis Jakab azt mondja róla: ugyanolyan ember volt, mint mi. Tételezzük fel, hogy ez nem csak retorika. És ha nem retorika, akkor mindenképp üzenete van számunkra.

Nagyon sokszor találkozom azzal, hogy a Biblia nagy alakjait idealizálja az ember, elérhetetlen magasságban lakozóknak látjuk őket, a hitüket, a hősiességüket. Ugyanakkor Istent, aki valóban hatalmas dolgokat cselekszik, kicsinek, múltba zártak tartják sokan. Úgy vélik, ma már nem nagyon vannak csodák, nem nagyon láthatóak Isten tettei. Az munkál bennem folyamatosan: meg kellene ennek a látásnak fordulni a szívünkben: látnunk kellene a Biblia régen élt embereit nem csak hősnek, hanem hozzánk hasonló egyszerű embereknek - és látnunk kellene az élő Istent ma is élő Istennek. Olyan Istennek, aki ugyanazokat a dolgokat, amiket régen cselekedett a világtörténelemben, amiket a Szentírás lejegyzett számunkra, ma is megteheti, sőt még nagyobbakat is!

Így lássuk hát Illés példáját! Illést, aki imádkozik, és Isten meghallgatja őt. Illést, aki ember. Az ő példája hitre, megerősödéssre, odaszánásra, imádságra hív.

Három állítást szeretnék ma este elétek tárni Illésről, az emberről.

1. Illés olyan ember, aki Isten üzenetét fenntartás nélkül közvetítette.

Illés próféta, azaz Isten üzenetének a csatornája. Eszköz, akinek nem dolga megérteni teljesen, mit miért mond Isten. Nem dolga felülvizsgálni, korrektúrázni, finomítani, cizellálni, szalonképessé tenni Isten üzenetét, hanem egy az egyben el kell mondania, ott és akkor, ahol, amikor és amit Isten rábízott. A prófétai igehirdetés bevezető mondata legtöbbször így hangzik: „ezt mondja az Úr.” Lehet, hogy nem mindig mondja ezt így ki, de mikor nem mondja, akkor is biztosak lehetünk abban, hogy így van. Isten üzenetét közvetíti. Ha az üzenet kritikus, akkor nem arról van szó, hogy egy dühös kis pusztai remete, megelégtelve a király hitetlenségét, odamegy, és jó megmondja a magáét. Nem saját indultaitól, nem saját bölcsességéből beszél – ő Isten eszköze. Ha nem az volna, hamis próféta lenne.

Fontos értenünk, hogy ennek a prófétai üzenetnek mindig két pólusa van. Az összes ószövetségi próféta mindig ekörül a két pólus körül mozog. Az egyik Isten ítélete, feddése valami miatt, a másik pedig Isten kegyelme. Ha megtér az ember, a nép mindabból a bűnből, ami miatt Isten feddését kapja, akkor Isten kegyelmet ad. Illés is ily módon hirdeti meg egyszerre Isten ítéletét és kegyelmét. Ez nem azt jelenti, hogy őbenne ez egyszerre történik. Van, hogy idő telik el az ítélet és a kegyelem meghirdetése, gyakorlása között – de a szolgálatban, az üzenetben jelen van mind a kettő. Erről ismerhetjük fel általában az Istentől jövő igaz prófétákat: megvan a szolgálatukban a teljes igazság: az ítélet és a kegyelem egyaránt.

Illés nevének a jelentése egyébként az, hogy „az én Istenem az Úr”. Amit a név jelent, az Illés egész küldetésének a lényege. Ezt nagyon szeretném aláhúzni: Illésnek, a prófétának olyan személyre szabott küldetése van, amit helyette senki nem tud elvégezni. Ott és akkor rajta keresztül kívánja Isten mindazt megcselekedni, amit eltervezett és meghirdetett. Persze ha Illés erre nemet mondott volna, és megtagadta volna az Urat, biztos, hogy Ő utána támasztott volna egy másik prófétát – de ez nem jelenti azt, hogy a küldetés átruházható, vagy hogy abban más helyettesíthetné őt.

Nagyon érdekes látni azt, hogyan működik a prófétai küldetés. A felolvasott igének az elején Isten elmondja Illésnek az Akháb kitálynak szánt üzenetet, Illés pedig fenntartások nélkül megy és engedelmeskedik. A próféta szerepében nagyon fontos az engedelmesség és a hit. Nem azt mondja Akhábnak: „nézd, van egy üzenetem az Úrtól, de magam sem tudom, hogy igaz-e, elmondom neked, majd lesz valami belőle” – hanem mélységesen azonosul az üzenettel. Teljes mértékben elhiszi, hogy amit Isten üzen rajta keresztül, az igaz és valóságos. Akkor is, ha racionálisan őrülség. Ez nagyon fontos. Gondoljátok el, mit jelent odaállni egy király elé, és azt mondani neki Isten nevében, hogy nem lesz eső - egy olyan éghajlaton, ahol egyébként a dolgok természetes ritmusa alapján ilyenkor szokott lenni eső. Ehhez nagyon nagy hit kell, nagyon nagy megragadottság Istentől. Ugyanígy: odaállni egy egész nép elé egy másik történetben, utasítani őket, hogy öntsék le az oltárt tizenkét vödör vízzel, majd tűzért imádkozni az égből, hogy Isten mutassa meg ezen keresztül a népnek, hogy valóban ő az Isten. Ezek olyan dolgok, amelyek túl vannak a racionalitáson. Mindenkit óvnék ilyen vállalkozásoktól, hacsak nem egészen bizonyos valaki abban, hogy Isten vezeti őt erre. Illés engedelmissége tehát túlmutat a racionalitáson. Nem azért, mert ő maga nem egy racionális világban létező ember, hanem azért, mert Isten lényé túl van a racionalitáson és a látható világ keretein.

Illés tehát engedelmes eszköze Istennek, és mindenféle fenntartás nélkül közvetíti az ő üzenetét. Hol érinthet ez bennünket, és mit jelenthet ez most a számunkra? Ha Illés példa, ahogy Jakab mondta, akkor miben, hogyan kövessük mi ezt a példát?

Két dolgot szeretnék kiemelni. Az egyik, hogy higgyed el azt, és nem kisebb dolgot szeretnék állítani, mint hogy neked, aki most itt ülsz ebben a templomban: *személyes küldetésed van Istentől*. Van olyan dolog, amire téged Isten hív, amit helyetted nem tud más megtenni. Félre ne értsük, ez nem azért kell, hogy a pótolhatatlanságunkról meg legyünk győződve, és egy kicsit fényezzük magunkat! Hanem azért, hogy komolyan vegyük: azokat a dolgokat, amelyek a konkrét életkörüzetünkben ránk várnak, helyettünk más nem végzi el – mert azokat Isten személyesen ránk bízta. Azokat az embereket, akik körülöttünk vannak, nekünk kell szeretni. Feljűk az Evangéliumot nekünk kell megélni, feljűk nekünk kell szolgálni. Sőt, lehet, hogy ezen túl is elhívott téged Isten szolgálatokra. Fontos látnod azt is: a küldetésedet nem biztos, hogy megéri más. Nem biztos, hogy részleteire nézve mindenki azonosulni fog veled, megveregetik a válladat és azt mondják majd: szép ez a küldetés és tényleg a tied. Nem

biztos, hogy más ebben megerősít téged. A saját küldetésedet, azt, hogy mire hív téged Isten, neked kell megérteni. Egészen pontosan, apró dolgokban is, nem csak nagy vonalakban. Persze minden kereszténynek általános küldetése, hogy az Evangélium szerint éljen és az Evangéliumot hirdesse. De keresd meg, kérdezd Istent, mi ezen belül a te személyes, saját elhívásod! Nem baj, ha most az van benned: „Küldetés Istentől? Hiszen még őt magát sem ismerem, csak most keresem!” S ha már Isten gyermeke vagy, akkor is lehetsz olyan helyzetben, hogy még, vagy már, vagy most éppen nem vagy tisztában ezzel a küldetéssel. Van, hogy elveszítjük, szem elől tévesztjük az egyszer már megismert küldetést is. Megkopik az elhívásunk és elveszítjük a jó irányt. Nem baj! Akkor most, először vagy újra, tedd fel a kérdést: „Uram, mire hívsz engem? Mi az én dolgom?”

A második, Illés prófétai szerepéből adódóan, hogy fel kell tenni a kérdést magunk számára: *vannak-e ma próféták?* Ha Illés ugyanolyan ember volt, mint mi; és Isten használta őt; és Isten ugyanolyan élő módon jelen van a világban, akkor vajon mit jelent számunkra a prófétai küldetés itt és most?

Ahogy egykor voltak, ma is vannak próféták. Isten ma is adhatja embereknek a prófétai ajándékot – Isten valakire nézve előre megmond valamit, vagy ad egy konkrét emberre vonatkozó üzenetet. Működhet az ajándék – és amikor működik, az nagyon kemény valóság, és óriási felelősség annak, aki ebben benne van. Beszélgettem olyanokkal, akik megélik, akik kapták ezt. Egyikük azt mondta el: amikor ez történik, amikor Isten hívja őt, egy üzenet átadásának a felelősségét teszi rá, akkor olyan ez, mint amiről Jeremiás beszél: „csontjaimba rekesztett tűz” az Isten üzenete. Ha nem mondom el, akkor azt érzem, hogy meghalok. Nem tehetem, hogy nem mondom el. – Szóval: jó és valóságos, ma is létező ajándék a próféta, aminek nagy terhe és felelőssége van, és Isten nem erre hív mindannyiunkat. Amire mindannyiunkat hív, és ami mindannyiunknak a prófétai küldetése, hogy az Isten igazságát, Isten szavát világosan és megalkuvás nélkül képviseljük a környezetünkben. Ez minden keresztény embernek a prófétai küldetése. Ez egyetemes prófétai küldetés. Ehhez nem kell prófétai ajándékkal rendelkezni. Szeretettel, nem másokat letarolva, de megalkuvás nélkül képviselni Isten igazságát. Ma ez sokszor a legelemibb dolgokat jelenti: a Tízparancsolat üzeneteit, az Isten jelenvalóságának a valóságát, a szeretetét. Képviselni, megélni mindazt, amit a Szentírásból megismerünk, megértünk - a családban, a gyülekezetben, a munkahelyen, a tágabb környezetünkben, a városban, a világban. Azt látom: ahogy tágul ez a kör, úgy halványul ez a prófétai hang.

Gondolj bele, hogy nézne ki ez a világ, ez az ország, ha minél több keresztény szeretettel, helyén való módon képviselné a prófétai hangot? Hogy nézne ki ez a társadalom, ha az egyház, minden keresztény egyház megfelelő módon, helyen és hangsúllyal képviselné az Isten igazságát ott, ahol arra szükség van! Válaszolhatod erre azt, hogy ez az egyház vezetőinek a dolga. Képviseljék ők a prófétai hangot! Mondja meg a püspök, mi az igazság! De a püspök nem tud ott lenni minden helyen a társadalomban. A püspök nem jár be a te munkahelyedre, nem ül a te családi asztalodnál! Ez téged érint, téged szólít meg. Ott, ahol vagy, ahol élsz, milyen mértékben mered megélni Isten igazságát? Mert hogy a prófétai küldetés a tiéd is. Illés, a próféta, ember. Egy ember annak a kornak a mindennapi emberei közül. Mint te meg én most.

2. Illés próféta a népével együtt szenvedő ember.

Nagyon fontos másodszer látnunk azt, hogy Illés a történetben nem egy kívülálló. Nem arról van szó, hogy Illés egy távoli országból diplomáciai útra érkezik Izraelbe, ahol elmondja Isten üzenetét, majd visszautazik egy jól termő, gyümölcsöző országba, ahol nincs szárazság, és neki onnantól semmi köze

ehhez az egész történethez. Hiszen ő Izrael népéhez tartozik. Akkor is, ha jövevény - ott él Izrael területén, átéli a népen lévő ítéletet, kiszolgáltatottságot, és a néppel együtt ő is szenved.

Miért pont ezt az ítéletet választotta Isten, hogy elvette esőt? Mert Izrael népe a Baálok felé fordult, termékenység-isteneket kezdett imádni. Baál és Asera termékenység-istenpáros voltak, egy föníciai istenpár, akit azért imádtak, hogy adjon megfelelő időben esőt, termést, szaporulatot. Az élő Isten népe tette ezt! Gondoljátok el, az élő Istennek, aki azt mondja magáról, hogy ő féltve szerető Isten – mit jelenthetett ez az elfordulás? Kemény pedagógiával reagált. Azt mondta: jó, akkor most megmutatom, kitől jön az eső és az áldás. Ha Ő visszatartja az esőt, szárazság lesz. Minden bálványinak bemutatott áldozat hiábavaló. Eső akkor lesz, amikor a teremtő Isten úgy dönt, hogy esőt ad. Ezt meg kell tanulnia a népnek – ha elfelejtette, akkor most újra.

De Illés? Ott él ő is azon a földön. Ő hisz az élő Istenben, nem áldoz a bálványoknak - de ő is szenved a szárazság miatt. Érinti őt is az ítélet. Nem vonhatja ki magát az alól, ami a környezetében történik. Látnia kell az aszály miatti drámákat. Ő is szomjas, az ő szemébe is fújja a szél a kiszáradt föld porát. Együtt szenved a népével. Persze, mondhatjuk: Isten gondot visel róla, elrejtíti őt a Kérith pataknál. És Isten táplálja őt, mint egykor az egész népet táplálta mannával a pusztában. Isten oltalmának a jele ez most is: az elrejtettség és a tápláltatás. De gondold csak végig: milyen lehet egy patak mellett élni, és azt enni, amit a hollók odahoznak? Nem hal éhen, de azért ez nem a jólét csúcsa. Merthogy Isten nem a szárazság elől rejtí el Illést, hanem a király bosszúja elől. Akháb király ugyanis nyilván az ellenséget látja benne és ki akarja irtani. Illésnek Isten oltalmat ad, elrejtíti őt, gondoskodik róla - de a rejtkehelyen is szárazság, aszály és emiatt szenvedés van.

S látnunk kell, hogy Illés mélyebb értelemben is szenved. Nem az az egyetlen szenvedése, hogy nincs eső. Nem csak az éhínség, vagy a király bosszúja fenyegeti őt. Hanem gondold csak el: neki Isten prófétaként milyen bizonytalanságot, milyen feszült várakozást jelenthetett, hogy vajon mikor lesz ennek az egésznek vége, mikor lesz ebből változás, menekülés? Tudjuk róla, hogy akkor szól, amikor Isten mondja neki, hogy szólania kell – milyen epekedéssel, milyen feszülten várhatott az Istentől jövő szóra, az üzenetre! Ismered ezt a várakozást? Amikor vársz egy hívást, egy üzenetet, egy e-mail-t, egy vizsgaeredményt! Hányszor megnézed, jött-e már hír? Képzeld el: három évi feszült várakozás Isten szavára! Milyen bizonytalanság: megkegyelmez-e egyáltalán Isten? És ha igen, mikor? És hogyan? Komoly szenvedés lehetett ez a várakozás.

És szenved Illés a meg nem értettségtől is. Hiszen nem ő tehet a szárazságról! Nem az ő rosszindulata vagy gonoszsága áll a nehézségek mögött! De az emberek nagy része ezt nem érti. Mindenért őt okolják. Illés közellenségnek számít. Szennved konkrét üldöztetéstől is: Jezábel, a király felesége kiirtatta az Úr prófétáit. Meggyilkoltatta a régi papi rendet, újakat hozott helyettük. Illés folyamatos életveszélyben van. S mindeközben szenved a magánytól. Nincs mellette család, közösség, aki segítene őt a terhek hordozásában.

Illés tehát, a próféta, aki olyan ember, mint mi; akinek az imádsága meghallgatásra talál – ez az Illés egy sokszorosán szenvedő ember, a népével együtt szenvedő küldött.

Fordítsuk ezt is magunk felé egy kicsit! Mit jelent az nekünk, hogyha a környezetünkön, a koron, a közösségen, a világon, amiben élünk - Isten ítélete van? Érint ez bennünket? Nyilvánvaló, hogy érint. Nem vonhatjuk ki magunkat az alól, ha valahol megnyilvánul Isten ítélete – még akkor sem, ha ez nem egy hangos, villámló ítélet, hanem inkább így mondom: Isten csendje, hallgatása, háttérbe vonu-

lása. Ha nem hívják őt, ő nem erőszakoskodik. A világ igenis nagyon Isten nélkülivé tud válni olykor, és az Isten nélküli világ állapotai kihathatnak ránk. Szeretnénk, ha nem így lenne, de így van, és így lesz. Komoly kérdésként fogalmazódhat meg bennünk: vajon kapunk-e extra védelmet Istentől mindenközben? Illés példája alapján azt hiszem: védelmet igen, gondviselést igen, Isten mindig megtalálható lesz, mindig meghallgat minket – de nem fog kivenni minket ebből a világból. A gyermekeinket, a szeretteinket sem! Őket is velünk együtt érinti mindaz, ami a világban van. Minden megtörténhet velünk (és velük!), ami a világban megtörténik. Isten velünk van – de a bőrünkön érezzük a szenvedést és az ítéletet.

Miért kell ennek így lennie? Miért kell Illésnek, és miért kell nekünk is együtt szenvedni a néppel, a világgal? - Azért, mert emiatt tudunk együtt érzők lenni mindazokkal, akik Isten nélkül élnek ebben a világban. Mindazokkal, akik szenvednek. Azokkal is, akik saját hibájuk miatt szenvednek. Szeretném tágítani a kört: egy gyülekezet és egy egyház, ha elfelejt együtt szenvedni a szenvedőkkel, és elfelejti érzékelni, realizálni, és reagálni mindazt, ami a környezetében történik, akkor megszűnik igazán gyülekezetnek és egyháznak lenni. Isten arra hív bennünket, hogy legyünk együtt szenvedők, együtt érzők. Nem csak azért, hogy együtt sírjunk a sírókkal, és legyen valaki, aki egy kicsit empatikus, mert ezt egy jó pszichológus is meg tudja tenni. Hanem azért, hogy ebből az együtt érző helyzetből tudjuk Isten szeretetét megosztani – az Evangéliumot hitelesen képviselni. Nem felülről, nem távolról, hanem egészen benne élve ugyanabban a világban, ugyanazon körülmények között, mint bárki más.

3. Illés az Isten cselekvésére várakozó ember.

Illés nem egyszerűen arra vár, hogy valami mozduljon, történjen; hanem arra, hogy Isten újra cselekedjen, az Ő munkája láthatóvá váljon. Ha valahol, talán éppen ezen a ponton tudsz leginkább azonosulni Illéssel, az emberrel. Ha már Isten gyermeke vagy, talán nagyon szeretnéd látni Isten munkáját, hogy még jobban jelen legyen az életedben, a környezetedben; hogy hasson; hogy megtörténjenek azok az ígérek, amiket kaptál Istentől; hogy helyreálljanak azok a dolgok, amelyek elromlottak. Ha pedig még csak keresed Istent, akkor talán az a várakozás munkál benned: igen, mutasson valamit ez az Isten nekem! Hadd lássam az ő cselekvését! Adjon valami gyógyulást, jelet, bármit, amire szükségem van, amiben találkozhatok Vele! Illés is pont ilyen ember, aki várakozik Isten cselekvésére. Ha ebből a perspektívából nézzük őt, akkor mutatkozik meg leginkább, hogy mennyire ember.

Isten cselekvésére vár tehát Illés, és nélküle tehetetlen eszköz ő is. Bár ő közvetíti az isteni szót, nem ő adja annak erejét. Szájában Isten szava, üzenete szólal meg, de Illés maga csak a hang. Isten szava az, ami szárazságot hoz a 17. fejezet elején leírtak szerint, és Isten szava az, ami esőt hoz a 18. fejezet elején leírt ígérek mentén. Isten cselekszik, megéri várni rá. Isten ígéje, üzenete mentén lesz majd újra víz, és lesz eső, és lesz élet. Isten hirdeti meg az ítéletet és a kegyelmet is. És Illés, az ember, Isten szavára, Isten cselekvésére vár. Érzitek már, hogy tényleg olyan, mint mi?

Szeretném, ha rátekintenénk Illésre egy különös élethelyzetben - egy pillanatképben, ahol talán leginkább megérthető, megragadható az ő emberi valója. A felolvasott ígék végén arról volt szó, hogy Illés a Karmel hegyen van, ott a tenger felé néz, és azt mondja a szolgájának: menjen ki, nézze meg, van-e már valami mozdulás az égen. Hétszer visszajön a szolga, hétszer visszaküldi Illés. Végül azt mondja a szolga, hogy egy tenyérynyi felhőt lát - és hamarosan a kis felhő viharfelhők sokaságává lesz és zuhogni kezd az eső. Mit tesz Illés ebben a helyzetben? A Szentírás tanúsága szerint letérdel, térdre kuporodik, a fejét a térdei közé hajtja. Képzeld el ezt a testhelyzetet! Milyen ez? Mikor először rádöbbenem ennek a testhelyzetnek az üzenetére, nagyon megrendített. Végül is ő a győztes! Az

történt, amit megmondott előre! Az van, amit Isten mondott, és ő Isten oldalán áll. Kihúzhatná magát büszkén, ugrándoizhatna, táncolhatna, ujjonghatna örömeiben! Hivalkodhatna önglazultan, verhetné a mellét: „Ez az, amit mondtam: jön az eső, látjátok?” Nem, nem, nem! Illés összekuporodik, mint egy porszem. Teljesen összezsugorodik, és úgy várja Isten cselekvését. És bár nem írja az Ószövetség, hogy imádkozik, de ha valahol, szerintem itt szinte biztos, hogy imádkozott. Benne van ebben a testtartásban az egész lény, és benne van ebben a testtartásban az ember, akinek arra van szüksége, hogy Isten könyörüljön. Ez egy nagyon áldott testtartás. Egy nagyon jó állapot. Mikor az ember kicsi tud lenni, és azt tudja mondani: arra van szükségem, Uram, hogy könyörülj rajtam! Hogy adj esőt! Hogy adj választ! Mert nélküled elveszünk. Jegyezzük meg így Illést, ebben a helyzetben, ebben a képbén! Ilyenek a Biblia hősei. Az ember, a hatalmas próféta, akit a zsidók a mai napig mélyen tisztelnek – ugyanakkor az ember, aki szembesül Isten hatalmával és ettől a földre kényszerül. Így van előttünk Illés, a próféta, aki eszköz, aki Isten cselekvésére vár, Isten könyörületére szorul.

Illés is egy ugyanolyan ember volt, mint mi. Ahogyan ő eszköz volt, ugyanúgy lehetünk itt és most mi eszközzé Isten kezében, és ha neki sikerült, akkor bárkinek sikerülhet - bíztat Jakab. De ha csak eddig jutunk el, akkor megint van egy példánk a polcon a példatárban, húsz emberi példa után a huszonegyedik, akihez szeretnénk hasonlítani. Fontos így látnunk Illést, de még fontosabb látnunk és ismerünk azt, aki a világon egyetlenként tökéletesen betöltötte próféta küldetését és kijelentette nekünk az Atya akaratát: Jézus Krisztust. Ő, aki tökéletes Isten, vállalta, hogy emberré legyen, földi élete során pedig együtt szenvedett népével. Végül pedig nem csak várt az Atya cselekvésére, hanem az Ő szavára, Neki engedelmeskedve megtette azt, amire a világ várt: elhozta számunkra a megváltást. Most az ő cselekvésére, és az ő visszajövetelére várunk.

Fontos tudnunk, hogy Jézus Krisztus nem csak a példánk, hanem a társunk is az úton – ezt nagyon szeretném hangsúlyozni. Illés lehet a példánk, legyen is, de sose lehet a társunk. Illéshez nem imádkozhatunk, ha baj van. Ő nem tud mellénk állni. De Jézus Krisztus mellénk áll, velünk van, és az ő ígérete szerint most is jelen van, itt is jelen van a Szentlélek által. Megáld és megerősít bennünket, amikor küzdünk, amikor el kell mondanunk Isten igazságát és üzenetét valakinek. Társunk lesz, aki velünk szenved, amikor szenvednünk kell. Társunk lesz, amikor együtt kell éreznünk. Társunk lesz, amikor véget nem érő várakozásban kell lennünk életünk valamelyik területén.

Ez az Evangélium, ami most mindannyiunkat megszólít és megragad, akár keressük Istent, akár az ő útján járunk, akár eltávolodtunk. Jézus Krisztus újra a társunkká akar szegődni, és azt szeretné, ha mi őt követnénk és vele járnánk. Velünk akar lenni. Kihívás ez a számunkra. Mert könnyebb valakit távolról, elméleti síkon példának tekinteni - mint elismerni, hogy szükségünk van egy hűséges társra, aki velünk van, és szükségünk van arra, hogy újra és újra segítséget kérjünk tőle. Jézus társunk az imádságban, társunk a harcainkban. Ő általa, az ő nevében kérhetünk az Atyától, és hihetjük el, hogy az imádság lehetőségei határtalanok. Örülünk hát ennek, hogy ő társunkká lett, és ne adjuk fel az imádságot! Harcoljunk az imáinkban azokért a dolgokért, amikért eddig harcoltunk! Járjunk közben emberekért! Imádkozzunk saját dolgainkért! Ne lankadjunk meg! És ha megfáradtunk, akkor forduljunk a társunkhoz, Megváltónkhoz, Jézushoz, aki megerősíthet és megújíthat bennünket! S mindezt tehetjük a megtaláltság örömeiben. Úgy szólíthatjuk meg az Atyát és úgy imádkozhatunk hozzá, mint aki nem egy távoli helyen élő ismeretlen Isten, hanem szerető mennyei Édesatyánk.

Amen

(Thoma László)